

EMLÉKEZTETŐ **a Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Bizottságának** **az üléséről**

Az ülés időpontja: 1990. október 29.

A résztvevők listáját a melléklet tartalmazza.

Az ülés elnöke: dr. Herczog László helyettes munkaügyi államtitkár

Az ülés elnöke a bevezetőben tájékoztatást adott az Érdekegyeztető Tanács megalakulásáról, szervezeti felépítéséről. Az új helyzetnek megfelelően indítványozta, az ülés mondja ki a Költségvetési Intézmények Munkaügyi Érdekegyeztető Tanácsának (KIMÉT) feloszlását, hogy az ÉT ügyrendjének alapján, az ÉT bizottságaként a KIÉB megalakulhasson

A szakszervezeti tárgyalócsoport a KIMÉT megszüntetésével egyetértett.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének a képviselője a KIMÉT megszüntetésével kapcsolatban a következők jegyzőkönyvezését kérte:

A KIMÉT feloszlását a TÖOSZ nem tartja ügyrend szerint valónak, és a KIMÉT-et nem tekinti megszüntetettnek mindaddig, amíg az ÉT-ben a települési önkormányzatok nincsenek képviselve. Az ÉT megalakulása ügyében a TÖOSZ-nak

ugyanis nem volt lehetősége véleményt nyilvánítani, az ÉT-ben képviselőt szerezni, mivel az ÉT átalakulásáról folyó tárgyalásokból őket kihagyták. Korábban az OÉT átszervezése kapcsán arról volt szó, hogy az OÉT és a KIMÉT, mint egyenrangú szervezetek fölé kerül egy új, általános, érdekegyeztető fórum. Most a KIÉB egyértelműen az ÉT alárendelt bizottsága lenne.

Álláspontját a TÖOSZ képviselője azzal is indokolta, hogy a helyi önkormányzatokról szóló törvény alapján a TÖOSZ véleményét az önkormányzatokat érintő jogszabályok, a költségvetési döntések meghozatalánál ki kell kérni, de erre eddig egyetlen törvénytervezet esetében sem került sor szeptember 30. óta. Érdekeik érvényesítése egyik kulcsfontosságú területének tekintik az ÉT-ben való részvételt.

A felvetés kapcsán szerteágazó és hosszadalmas vita alakult ki. Ennek során a szakszervezetek oldaláról hangsúlyozták többek között, hogy közös érdek a KIÉB megalakulása, ebben a bizottságban kell a korábbiaknál is szélesebb körű jogosítványokat szerezni az érdekképviselőeknek, hogy a kormány egyoldalú döntési lehetőségei korlátozódjanak. Emellett felhívták a figyelmet - és ezt a többi résztvevő is támogatta -, hogy a bizottság csak a saját ügyrendjében kompetens, abban nem dönthet, hogy a TÖOSZ az ÉT-ben részt vehessen. Az ülés elnöke emellett hangsúlyozta, hogy a KIÉB-nek nem lesz kevesebb jogköre, mint a KIMÉT-nek volt. Ugyanakkor megemlítette, hogy a TÖOSZ maga is jelentkezhetett volna az ÉT szerveződése során, bár elismerte, hogy hibát követtek el, amikor a TÖOSZ-t külön nem értesítették.

A további vita során a TÖOSZ képviselője összefoglalóan annak elfogadását kérte, hogy a KIMÉT csak konszenzussal szűnhet meg, illetve, hogy az alakuló KIÉB-től kapjanak támogatást ahhoz, hogy negyedik tárgyaló félként az ÉT-ben részt vegyenek. Ezen feltételek teljesítése esetén a TÖOSZ kész érdemileg bekapcsolódni a bizottság munkájába.

A vita végül azzal zárult le, hogy a KIÉB - megalakulása esetén - javasolja, hogy a Jószolgálati-etikai Bizottság vizsgálja meg az önkormányzatok helyét az ÉT-ben. Ugyanakkor a KIÉB-et meg kell alakítani, hogy az érdemi munka elindulhasson. Ezzel párhuzamosan viszont a KIMÉT nem maradhat fenn, illetve a TÖOSZ-on kívül abban a többi fél már nem kíván résztvenni, mivel az létjogosultságát veszítette.

Az ülés elnöke a napirendre a következő javaslatot tette:

1. A KIÉB ügyrendjének elfogadása.
2. Egyes egyházi ünnepek munkaszüneti nappá nyilvánítására vonatkozó javaslat megvitatása.
3. A köztisztviselők jogállásáról szóló törvény tervezete.
4. Az új Munka Törvénykönyve elvi tézisei.
5. Az államháztartási törvény tervezete.

A napirend kapcsán a munkavállalók és a kamarák képviselője jelezte, hogy az államháztartási törvényt legfeljebb első olvasásban vállalják megvitatni, mivel egyeztetett tárgyalócsoporti álláspontot még nem volt módjuk kialakítani .

A KIÉB ÜGYRENDJE

A szakszervezeti tárgyalócsoport a kormány javaslatával szemben önálló ügyrend tervezetet terjesztett elő. Ezt a szakszervezeti csoport alapvetően azzal indokolta, hogy az ÉT ügyrend mellékletében a KIÉB jogosítványai tételesen

elfogadásra kerültek, amit a kormány tervezete nem tükröz. Emellett a bizottság feladat- és célmegjelölésében és koncepcionális különbség van a kormány tervezetéhez képest .

Általános megjegyzésként az Agrárkutató Intézetek Szövetségének képviselője javasolta, hogy a bizottság feladatkörébe kerüljön be a szakmapolitika képviselője, a szakmai feladatok vizsgálata. Ezt a többi résztvevő elvetette azzal, hogy ez egyrészt túlmutatna a bizottság céljain, másrészt inkább középszinten lenne létjogosultsága.

A bizottság egyetértett abban, hogy az ügyrend vitája a szakszervezeti javaslat alapján kerüljön lefolytatásra, rámutatva a kormány javaslatához képesti eltérésekre. Az ülés elnöke ezzel kapcsolatban megjegyezte, tekintsük úgy, hogy az ÉT a KIÉB jogosítványait elfogadta úgy, ahogy ezt a szakszervezeti tervezet is tartalmazza.

Az ügyrenddel kapcsolatban elfogadott módosító javaslatok az ügyrenden átvezetésre kerültek, így csak néhány vitatott pontra térünk ki az emlékeztetőben.

Felmerült az érdekegyeztetéshez szükséges információs bázis létrehozásának fontossága. Az ÉT kormányzati titkára ezzel kapcsolatban elmondta, hogy egyrészt működni fog egy Információs Bizottság, másrészt az ÉT Titkárság is készül egy saját, folyamatosan igénybe vehető adatbázist létrehozni elsősorban a tárcák ÉT referenseinek támogatásával (pl. törvények, előterjesztések stb.). Végül új pontként felvételre került az ügyrendbe a 15. pont, amely az előterjesztő kötelezettségeként írja elő a rendelkezésére álló információk átadását. Ezzel kapcsolatban vita alakult ki a titkos iratok átadásáról, de végül az az álláspont alakult ki, hogy ez nem lehet az egyeztetés akadálya, az állami és szolgálati titoktartásról szóló törvény a bizottság tagjait is kötelezi.

A KIÉB jogosítványai tekintetében a szakszervezeti oldal hangsúlyozta, hogy minden olyan javaslat elfogadhatatlan a számukra, amely az ÉT-ben elfogadott bizottsági jogosítványokat gyengíteni kívánja. A KIÉB célja éppen a konfliktus megelőzés, ehhez a szociális partnerséget komolyan kell venni. A kormányt nem lehet kötelezni a megállapodásra, de arra lehet kényszeríteni, hogy érdemben döntenie akarjon. Az érdekképviselői tárgyalócsoportok hangsúlyozták, hogy a kormánytagozatban kompetens, döntésre jogosult személyek részvételét kérik.

A szakszervezeti csoport a jogosítványok értelmezését úgy pontosította, hogy a megállapodási illetékesség ágazati ügyekre nem vonatkozik (pl. tarifa), kivéve, ha az ágazat ezt kifejezetten kéri, mert pl. nem tud egyetértésre jutni.

Az érdekképviselőtek véleménye alapján a kormány konszenzus nélkül is előterjesztheti javaslatait pl. a parlamenthez, de akkor ennek a következményeit viselnie kell. Ugyanakkor elismerték a tárgyalócsoportok, hogy a kormány esetenként kettős szorításba kerül az ÉT és a Parlament közé.

Az ülés elnöke a javasolt módosítások átvezetése után azzal zárta le a 8-13. pontok vitáját, hogy a bizottság nyilvánítsa ki, az érdekegyeztetés jelenleg még nem kapcsolódik szervesen a törvényhozói munkához, ami esetleg szükségessé teheti a későbbiekben az ügyrend módosítását is.

A bizottsági ülések nyilvánosságáról, illetve a közleményekről elkezdett vita nem került lezárásra. Itt felmerült a Magyar Közlöny igénybevétele, illetve a sajtó tájékoztatása.

A bizottság az ügyrendet végül az érdemi munka megkezdése érdekében konszenzussal elfogadta azzal, hogy a bizottság nyilvánosságára vonatkozó pontok esetleg újra tárgyalásra kerülnek valamelyik következő ülésen.

Az ügyrenddel összhangban az ülés elnökének felhívására a tárgyalócsoportok kijelölték ügyvivőiket:

- kormányzati tárgyalócsoport: Popper László
- munkavállalói tárgyalócsoport: Vadász János
- önkormányzati tárgyalócsoport: dr. Köllner Ferenc
- a munkáltatói kamarai tárgyalócsoport később közli az ügyvivő személyét.

A TÖOSZ képviselője bejelentette, javasolja a szövetség közgyűlésén, hogy értsenek egyet a KIÉB-ben való részvétellel.

Az ülés napirendjére javasolt többi témával kapcsolatban a következő vélemények hangzottak el, illetve döntések, születtek:

A köztisztviselők jogállásáról szóló törvény tervezete: A szakszervezetek képviselőjével ellentétben a TÖOSZ képviselője ragaszkodott a törvénytervezet bizottsági vitájához, mivel véleményüket az illetékes fórumokon mindeztideig válasz nélkül hagyták. A bizottság úgy döntött, hogy a tervezet vitáját november 6-án napirendre tűzi. A TÖOSZ és a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének képviselője felajánlotta, hogy a vitához átadják a törvénytervezetre vonatkozó írásos állásfoglalásukat.

A téma kapcsán a TÖOSZ képviselője jelezte, hogy a helyi tanácsok választott tisztségviselői helyzetének rendezése érdekében jogszabály módosításokat terjesztettek elő a miniszterelnök felé. Mivel érdemi intézkedés mindeztideig nem történt, javasolják, hogy a felvetéssel a KIÉB támogatólag foglalkozzon. Előzetesen azonban szükségesnek látják, hogy az érintett felek szűkkörű szakértői egyeztetést tartsanak a közeli napokban és csak az itt született megegyezés alapján foglaljon állást a KIÉB.

Javaslat egyes egyházi ünnepek munkaszüneti nappá nyilvánításáról :

A bizottság elfogadta, hogy a konzultáció alapvetően a következő kérdések köré csoportosuljon, a bizottság, illetve az ÉT illetékességének megfelelően:

- a munkaszüneti napok száma,
- a munkaszüneti napokról ne kormányrendelet, hanem a Parlament döntsön,
- legyen-e munkavégzési kötelezettség nélküli, fizetetlen, fakultatív ünnep,
- lehessen-e vasárnapra átrendezni munkanapot.

A vita során sokféle szempont elhangzott, így felmerült, hogy a vallási ünnepek előtérbe kerülése, de méginkább a fakultatív ünnepnap, a jelenlegi helyzetben a társadalom további megosztásához vezetne, sőt esetleg egyenesen alkotmányellenes. Hangot kapott olyan vélemény is, hogy a fizetett szabadnapok számának növelését nem engedheti meg magának az ország, illetve a fakultatív ünnepnap egyes kislétszámú intézmények működésképtelenségéhez vezethet. A bizottság egyetértett azzal, hogy az ÉT tárgyalja meg a javaslatot, a döntést pedig a parlament hozza meg.

A bizottság úgy döntött, hogy november 6-a után a következő ülés november 8-án legyen. Ennek napirendjére a munkavállalói oldal a következő javaslatot tette:

- az új Munka Törvénykönyve elvi tézisei,
- az államháztartási törvény tervezete,
- az önkormányzati törvényt működtető törvények,

- az 1991. évi állami költségvetés koncepciója.

A Pénzügyminisztérium képviselője jelezte, hogy az 1991. évi költségvetésről még nem rendelkeznek számszerű és publikus tervezettel. A szakszervezetek képviselője a késésre és az ügyrendre hivatkozva nyomatékosan kérte a költségvetés tárgyalását legalább első olvasásban.

A tárgyalócsoporthoz a javaslatokat elfogadták, az elnök az ülést bezárta.

Budapest, 1990. november 2.

Készítette: Horváthné Batár Emese